

PBVW-KW EWP-21: Omgang met dotterbloemen

De dotterbloem is een plant van natte oevers en vochtige tot natte graslanden met een lage bemestingsdruk. Enige kwel of afstromend water na de oever stimuleert de dotterbloem. Tegen permanente inundatie is hij slecht bestand, maar kortdurende inundaties verdraagt de soort slecht.

Dotterbloemen komen al vroeg in het jaar tot bloei. Vanaf begin april zijn bloeiende planten te vinden.

De hoofdbloei vindt plaats vanaf half april tot half mei. Dit is tevens de beste periode om de soort te karteren. Het gras is nog kort en oevervegetaties nog weinig ontwikkeld. Met behulp van een verrekijker zijn de planten vanaf grote afstand waarneembaar.

De dotterbloem vermeerderd zich door zaad dat vanaf tweede helft juni rijpt. Oevers en vegetaties met dotterbloemen worden vanaf de tweede helft van juni gemaaid om de soort in stand te houden. Na kieming duurt het 2- tot 3 jaar voor dotterbloemen zelf tot bloei komen en zaadvormen. Eenmaal in het volwassen stadium kunnen dotterbloemen een hoge leeftijd bereiken.

De dotterbloem is één van de doelsoorten binnen het gebiedsproces Veenweiden Krimpenerwaard. Dit komt terug in de slogan voor het project "Grutto en dotter". De soort hoort van oudsher thuis in de Krimpenerwaard. Hoewel de dotterbloem op zichzelf niet tot de beschermde planten behoort is het de wens van het Programmabureau om waar nog dotterbloemen aanwezig zijn deze te sparen bij inrichtingswerken.

Bij de inrichting van percelen in het kader van het gebiedsproces worden de volgende voorwaarden via dit ecologisch werkprotocol voorgesteld:

1. Voorafgaand aan de inrichting worden alle oevers beoordeeld op de aanwezigheid van dotterbloemen. In de periode april-begin mei is dit eenvoudig van afstand met een verrekijker uitvoerbaar.
2. Waar het waterpeil niet zal worden opgezet en de oever niet in de werkzaamheden is betrokken zijn geen maatregelen noodzakelijk. Wel is het opvolgend beheer van belang vraag om advies bij de beheer begeleiding in het gebied;
3. Indien het waterpeil wordt opgezet is het van belang te beoordelen wat de hoogste waterstand zal worden. Indien dotterbloemen permanent of zeer langdurig onder water komen te staan zullen ze snel afsterven. In dat geval is het van belang de planten te verplaatsen tot op/net boven de toekomstige waterlijn;
4. Ook wanneer de dotterbloemen zich in een oever bevinden die geprofileerd gaat worden is het zaak de dotterbloemen voorafgaand aan de graafwerkzaamheden te verplanten.

Werkwijze bij verplaatsen van dotterbloemen

Dotterbloemen uitnemen en verplanten kan in maart voor de bloei zodra de planten zich ontwikkelen of in de nazomer voor het bovengronds af sterven. Suboptimaal, maar niet onmogelijk is het verplanten direct na de bloeiperiode vanaf half juni.

Binnen het project Krimpenerwaard zal de keuze wanneer de planten uit te nemen mogelijk locatie specifiek moeten worden gemaakt. Waar men in juli-augustus wil gaan graven zal het verplaatsen eerder moeten plaatsvinden. Waar je niet gaat graven, maar later wel het peil omhoog gaat is het daar en tegen verstandig te wachten tot in een aangelegde oever op de juiste waterlijn terug kan worden geplant.

Er kan hierbij worden gekozen om de pollen één op één over te zetten, maar aantrekkelijker is het om de kans te benutten voor populatie uitbreiding door de aanhangende grond voorzichtig van de wortels te spoelen en de plant, die meestal uit een kluwen van plantdelen, bestaat uit elkaar te nemen en de afzonderlijke delen met een tussenruimte van circa 30 centimeter in groepjes terug te plaatsen op een geschikte locatie net boven de toekomstige waterlijn. Zorg dat de plant en het plantgat goed nat wordt gemaakt bij de aanplant.

Het is wenselijk het uitnemen en verplanten van dotterbloemen locatiespecifiek te benaderen en steeds in overleg met een begeleidend ecooloog uit te voeren.